

Проект: АРБОРЕТУМ
закладено в 2009 році

Автор інформації:

Світлана Потоцька, кандидат біологічних наук, методист Чернігівського обласного наукового ліцею;

доцент кафедри біології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

Відділ Покритонасінні (*Magnoliophyta*)
Клас Дводольні (*Magnoliopsida*)
Порядок Букоцвіті (*Fagales*)
Родина Букові (*Fagaceae*)

Вид Дуб звичайний, д. черешчатий
(*Quercus robur* L.)

Природний ареал	Широколистяні й мішані ліси Європи (крім крайньої Півночі й північного Сходу).
Наукова цінність	Найважливіша лісоутворююча порода, найдовговічніше дерево України висотою 20-50 м, є дві сезонні форми виду (рання й пізня).
Біоморфологічна характеристика	Листопадне д. до 40 (50) м висотою і до 2 м у діаметрі стовбура. Кора стовбура глибоко тріщинувата, буро-сіра, кора молодих гілок

	сріблясто-сіра, однорічних пагонах – оливково-бура. Коренева система потужна з глибоким стрижневим коренем та інтенсивним вертикальним розгалуженням. Пагони сіруваті, бурі або червоно-бурі, з чисельними сочевичками. Бруньки овальні, врхівкові бруньки 5-7 мм довжиною більші від бокових, ясно-бурі, з віями по краях лусочок, голі. Листки чергові, коротко черешкові, видовжено-обернено-яйцевидні, перистолопатові, біля основи з вушками, 7-15 (30) см довжиною, 3-7 см шириною. Квітки одностатеві; тичинкові — в пониклих сережках і складаються з 6-8-роздільної зеленуватої оцвітини, маточкові - дрібні, з редукованою оцвітиною, по 1-3 в пазухах верхніх листків. Плоди - горіх (жолудь), на довгих (до 6-8 см) плодоніжках), 2-3,5 см завдовжки і 1,5-2 см в діаметрі, бурувато-жовті, з поздовжніми зеленуватими смугами. Цвіте протягом 4-5. Маса 1 тис. насіння - 2-3 (5) кг.
Екологічні особливості	Посухостійкий, світлолюбний, а в молодому віці потребує бокового затінення. До ґрунтів вибагливий і добре росте лише на глибоких родючих ґрунтах. Морозостійкий, але часто пошкоджується пізніми весняними приморозками. В молодому віці росте повільно, у вигляді гіллястого куща.. Зимо- та посухостійкий. Достатньо газо- та димостійкий. Термін життя 400-500 (1000) років.
Декоративність	Висока (форма листків, плодів, структура стовбура).
Рекомендації для насадження	Використовується при створенні лісових культур, полезахисних лісових смуг, закріпленні ярів і крутосхилів, а також в озелененні та паркобудівництві. Форми: 'Fastigiata', 'Pendula' ¹ , 'Concordia', 'Argenteo-marginata', 'Purpurascens', 'Atropurpurea', 'Heterophylla', 'Pectinata'. У культурі розмножується нас, а декоративні форми — вегетативно.

Для підготовки використано літературу:

Кохно М.А., Пархоменко Л.І., Зарубенко А.У. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина І. Довідник. [За ред. М.А. Кохна] – Київ: Фітосоціоцентр, – 2002. – 448 с.

Кохно М.А., Трофименко Н.М. [та ін.] Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Покритонасінні. Частина ІІ. [За ред. М.А. Кохна, Н.М. Трофименко] – К.: Фітосоціоцентр, – 2005. – 716 с.

Ворон В.П. Дерев та чагарники України. Атлас для практичних занять з дендрології. Х.: Нове слово, 2011. – 158 с.